

การศึกษาการใช้กลุ่มเสริมสร้างพลังอำนาจต่อภาวะซึมเศร้าและความสามารถในการเผชิญปัญหา
ของวัยรุ่นในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จังหวัดเพชรบุรี

นางสุภาภรณ์ เจียวีย์

โครงการศึกษาอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2550

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**EFFECTS OF USING GROUP EMPOWERMENT ON DEPRESSION AND COPING
ABILITY IN ADOLESCENTS, SUKSASONGKRA SCHOOL,
PHETCHABURI PROVINCE**

Mrs. Supaporn Jeawyee

**An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
For the Degree of Master of Nursing Science in Mental Health and Psychiatric Nursing
Faculty of Nursing
Chulalongkorn University
Academic Year 2007**

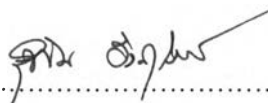
หัวข้อโครงการศึกษาอิสระ การศึกษาการใช้กลุ่มเสริมสร้างพลังอำนาจ
ต่อภาวะซึมเศร้าและความสามารถในการเผชิญปัญหาของวัยรุ่น
ในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จังหวัดเพชรบุรี

โดย นางสุภาภรณ์ เจียวยี่

สาขาวิชา การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับโครงการศึกษาอิสระ
ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลบัณฑิต

.....คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ร.ต.อ. หญิง ดร. ยูพิน อังสุโรจน์)

คณะกรรมการสอบโครงการศึกษาอิสระ

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ เทือบุนรุชัชช)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์)

.....กรรมการ
(นางจันรรจา บำเหน็จพันธ์)

สุภาภรณ์ เจียววีย์ : การศึกษาการใช้กลุ่มเสริมสร้างพลังอำนาจต่อภาวะซึมเศร้าและ
ความสามารถในการเผชิญปัญหาของวัยรุ่นในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จังหวัดเพชรบุรี
(EFFECTS OF USING GROUP EMPOWERMENT ON DEPRESSION AND COPING
ABILITY IN ADOLESCENTS, SUKSASONGKRA SCHOOL, PHETCHABURI
PROVINCE) อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ. ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์, 145 หน้า.

โครงการศึกษาอิสระเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบภาวะซึมเศร้าและความสามารถในการเผชิญปัญหาของวัยรุ่นก่อนและหลังการใช้กลุ่มการเสริมสร้างพลังอำนาจ เป็นการศึกษาแบบกลุ่มเดียววัดก่อนและหลัง กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนอายุ 15-18 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3-6 ในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จังหวัดเพชรบุรี ที่มีภาวะซึมเศร้าและความสามารถในการเผชิญปัญหาไม่ดีหรือพอใช้ ซึ่งได้รับการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจงตามเกณฑ์คุณสมบัติ จำนวน 21 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ คู่มือการทำกลุ่มการเสริมสร้างพลังอำนาจ แบบประเมินแหล่งพลังอำนาจ และแบบประเมินความคิดอัตโนมัติด้านลบ เครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบคัดกรองภาวะซึมเศร้าในวัยรุ่น (CES-D) และแบบประเมินความสามารถในการเผชิญปัญหา ค่าความเชื่อมั่น แอลฟาครอนบาค เครื่องมือรวบรวมข้อมูลเท่ากับ .86 และ .89 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าคะแนน โดย Wilcoxon Signed Ranks Test

ผลการศึกษาพบว่า

ภาวะซึมเศร้าของวัยรุ่นหลังได้รับกลุ่มเสริมสร้างพลังอำนาจ ต่ำกว่าก่อนได้รับกลุ่มเสริมสร้างพลังอำนาจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความสามารถในการเผชิญปัญหาในวัยรุ่นหลังได้รับกลุ่มเสริมสร้างพลังอำนาจ สูงกว่าก่อนได้รับกลุ่มเสริมสร้างพลังอำนาจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สาขาวิชา.....การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช....ลายมือชื่อนิสิต.....สุภาภรณ์.....
ปีการศึกษา.....2550.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....จินตนา ยูนิพันธุ์.....

4977822236 : MAJOR MENTAL HEALTH AND PSYCHIATRIC NURSING

KEY WORD: DEPRESSION / ADOLESCENTS / EMPOWERMENT /

SUPAPORN JEAUYEE : EFFECTS OF USING GROUP EMPOWERMENT ON
DEPRESSION AND COPING ABILITY IN ADOLESCENTS, SUKSASONGKRA
SCHOOL, PHETCHABURI PROVINCE. INDEPENDENT STUDY ADVISOR:
ASSOC. PROF. JINTANA YUNIBHAND, Ph.D., 145 pp.

The purpose of this independent study was to compare depression and coping ability of adolescents before and after attending group empowerment. The sample consisted of 21 high school adolescents in Suksasongkra school, Cha-am district, Phetchaburi province who met the inclusion criteria. The instrument composed of group empowerment manual and two scales which were designed to sources of power, automatic negative thought. Pretest and posttest data were collected using the Center for Epidemiologic Studies – Depression Scale (CES-D) and coping ability scale. The Cronbach's Alpha Coefficient reliability of the latter two scales were .86 and .89, respectively. Statistical techniques used in data analysis were mean, standard deviation and Wilcoxon signed Ranks test.

Major finding was as followed:

The depression of adolescents after receiving the group empowerment was significantly lower than before the experiment, at the .05 level.

The coping ability of adolescents after receiving the group empowerment was significantly higher than before the experiment, at the .05 level.

Field of study Mental Health and Psychiatric Nursing
Academic year 2007

Student's signature.....

Advisor's signature.....

Supaporn
Jintana Yunibhand

กิตติกรรมประกาศ

โครงการศึกษาอิสระนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ภูมิพันธุ์อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการศึกษาอิสระ ผู้ซึ่งให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำ ตลอดจนแก้ไข ข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเมตตาเอาใจใส่ และให้กำลังใจแก่ผู้ศึกษาอย่างสม่ำเสมอโดยตลอด ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้ง และประทับใจความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย และ คุณจันรรจา บำเหน็จพันธ์ุ ประชนและกรรมการสอบโครงการศึกษาอิสระ ที่กรุณาให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์และคำแนะนำ ทำให้โครงการศึกษาอิสระฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะและ ข้อคิดเห็นอันทรงคุณค่า และเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขในการศึกษาครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณอธิบดีกรมสุขภาพจิตที่ให้ทุนการศึกษาในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ นายแพทย์ภานุวัตร ทรัพย์ศิริ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลชะอำ คุณลำดับ สว่างจิตต์ หัวหน้ากลุ่มงานเวชปฏิบัติครอบครัวและชุมชน ที่สนับสนุนการศึกษาต่อในครั้งนี้ และขอขอบคุณเพื่อนร่วมงานกลุ่มงานเวชปฏิบัติครอบครัวและชุมชน และเจ้าหน้าที่ โรงพยาบาลชะอำทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้เสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จังหวัดเพชรบุรี อาจารย์ทุกท่านและวิทยากรทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการศึกษาครั้งนี้เป็นอย่างดีจนสิ้นสุด กระบวนการ

ท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ คุณยาย มารดา คุณน้ำชาย น้ำสะไก่ และขอขอบคุณ ว่าที่ร.ต.ธนัท และ ค.ญ.สุกฤดา เขียวยี่ รวมทั้งน้องๆ หลานทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลือ มอบความรัก เป็นกำลังใจและความห่วงใยแก่ผู้ศึกษาตลอด

คุณค่าแห่งความดี และประโยชน์ใดๆ อันเกิดจากโครงการศึกษาอิสระฉบับนี้ ขอมอบให้เป็นพลังอันยิ่งใหญ่แก่ทุกคนที่ได้กล่าวมาแล้ว รวมทั้งกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นวิทยากรที่มิภาวะ ซึมเศร้าและความสามารถในการเผชิญปัญหาไม่ดีทุกท่าน ให้มีความสุขกายและสุขภาพใจที่สมบูรณ์ ตลอดไป

สารบัญ

บทที่	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของ โครงการศึกษาอิสระ.....	7
แนวคิดเหตุผลและสมมติฐานการศึกษา.....	8
ขอบเขตโครงการศึกษาอิสระ.....	11
คำจำกัดความที่ให้ในการศึกษา.....	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
บทที่ 2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
พฤติกรรมปัญหาทางจิตเวชที่พบบ่อยในเด็กวัยรุ่น.....	14
ลักษณะพฤติกรรมปัญหาทางจิตเวชที่พบบ่อย.....	14
ลักษณะของเด็กที่มีปัญหาทางสุขภาพจิต.....	18
พฤติกรรมเสี่ยงและปัญหาสุขภาพของเด็กใน โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์.....	19
การเผชิญปัญหาและความสามารถในการเผชิญปัญหาของวัยรุ่น.....	22
ความหมายการเผชิญปัญหา.....	22
กระบวนการเผชิญปัญหา.....	22
ความสามารถในการเผชิญปัญหาของวัยรุ่น.....	26
ปัจจัยที่มีผลต่อการเผชิญปัญหาของวัยรุ่น.....	26
การเผชิญปัญหาที่มีประสิทธิภาพ.....	28
การวัดความสามารถในการเผชิญปัญหา.....	28
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะซึมเศร้าในวัยรุ่น.....	29
ความหมายของภาวะซึมเศร้า.....	29
สาเหตุของภาวะซึมเศร้าในวัยรุ่น.....	31
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะซึมเศร้าในวัยรุ่น.....	33
อาการแสดงของภาวะซึมเศร้าในวัยรุ่น.....	36

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ผลกระทบของภาวะซึมเศร้า.....	37
การประเมินและการบำบัดภาวะซึมเศร้าในวัยรุ่น.....	38
การปฏิบัติการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชสำหรับวัยรุ่นกลุ่มเสี่ยง.....	42
แนวคิดเกี่ยวกับการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชในวัยรุ่น.....	42
ขอบเขตแลสมรรถนะการปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูงสาขาการพยาบาลสุขภาพจิต และจิตเวช.....	45
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างพลังอำนาจ	48
การใช้กระบวนการกลุ่มในการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชในชุมชน.....	54
กลุ่มการเสริมสร้างพลังอำนาจสำหรับวัยรุ่นกลุ่มเสี่ยง.....	57
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	58
กรอบแนวคิด โครงการศึกษาอิสระ.....	64
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	65
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	66
ขั้นตอนดำเนินการศึกษา.....	73
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	91
รายการอ้างอิง.....	108
ภาคผนวก.....	117

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	80
2	84
3	87
4	88
5	88
6	89
7	90